

‘Natuurtoets Winthontlaan 4-6 Utrecht’

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

Colofon

Titel: **'Natuurtoets Winthontlaan 4-6 Utrecht'**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 10240

Status: Eindrapport

Datum: 25 maart 2011

Auteur: Ing. M. (Marco) van der Sluis

Veldonderzoek: Ing. M. (Marco) van der Sluis, ing. W. (Wilfred) van de Hel, drs. D. (David) Sietses en J. (Jack) van der Veen

Eindredactie: Drs. I. (Iwan) Veeman

Opdrachtgever: Onis Vastgoed BV, de heer J. Schulten

EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64
F: 038 423 64 65
I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2011)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Sluis, M. van der (2011). 'Natuurtoets Winthontlaan 4-6 Utrecht'; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 10-240. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie.....	1
1.3	Algemene opzet.....	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet	3
2.3	Nota Ruimte.....	3
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	5
3.1	Methode.....	5
3.2	Flora	5
3.3	Zoogdieren	6
3.4	Broedvogels.....	7
3.5	Amfibieën.....	8
3.6	Overige soorten	8
4	Geraadpleegde bronnen.....	9

Bijlage

I	Wettelijk kader
II	Inventarisatiekaart vleermuizen

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Onis Vastgoed BV heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van geplande vervangende nieuwbouw aan de Winthontlaan 4-6 in Utrecht.

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de ruimtelijke ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Op basis van de aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat deze geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten, EHS-gebieden en gebieden met natuurwaarden buiten de EHS.

Aangetroffen en te verwachten soorten

De locatie bestaat uit een bedrijfsgebouw met omliggende verharding en groenplantsoen. Langs de zuidzijde van het plangebied ligt een bosstrook en een watergang. De beoogde plannen op de locatie bestaan uit de sloop van de huidige bebouwing en de bouw van een nieuw hotel en gebouw voor zakelijke dienstverlening/kantoor met parkeerhuis en parkeerkelder.

Onderstaand worden de bevindingen kort weergegeven:

- Het gebouw wordt gebruikt door één of enkele Gewone dwergvleermuizen als paar-, zomer- en winterverblijfplaats. De voorgenomen plannen hebben geen nadelige gevolgen op vlieg- en/of jachtroutes en foeragerende vleermuizen;
- Verspreid in het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde, zoogdiersoorten te verwachten. Verblijfplaatsen van juridisch zwaarder beschermde zoogdieren zijn niet aangetroffen/ te verwachten;
- Het plangebied is weinig geschikt voor broedvogels. In de groenplantsoenen komen mogelijk Groenling, Tjiftjaf, Winterkoning, Heggemus, Roodborst en Merel tot broeden. In de bosstrook langs de zuidzijde van het plangebied zijn naast bovengenoemde soorten ook Houtduif en Vink te verwachten. In het plangebied zijn geen nesten van jaarrond beschermde broedvogelsoorten aangetroffen en deze worden gezien de terreingesteldheid ook niet verwacht;
- In het plangebied is overwintering van laag beschermde amfibieënsoorten als Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander te verwachten;
- Er zijn geen beschermde planten, vissen, ongewervelden en reptielen aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en mitigerende maatregelen

- Voor het slopen van het gebouw is het aanvragen van ontheffing Flora- en faunawet niet noodzakelijk, mits mitigerende maatregelen worden genomen voor vleermuizen. Voorbeelden zijn het voorafgaand aan de sloop ongeschikt maken van het gebouw voor vleermuizen, werken in de minst kwetsbare perioden van vleermuizen en het realiseren van vervangende vleermuisvoorzieningen;
- Voor overige soort(groep)en is het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet ook niet aan de orde;
- Bij de beoogde plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Het overtreden van verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet is hier voor laag beschermde soorten echter niet aan de orde, omdat automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 geldt;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten in de periode voor half maart en na half juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Wanneer in de periode tussen half juli en half november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn in de invloedssfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot half november.

1 Inleiding

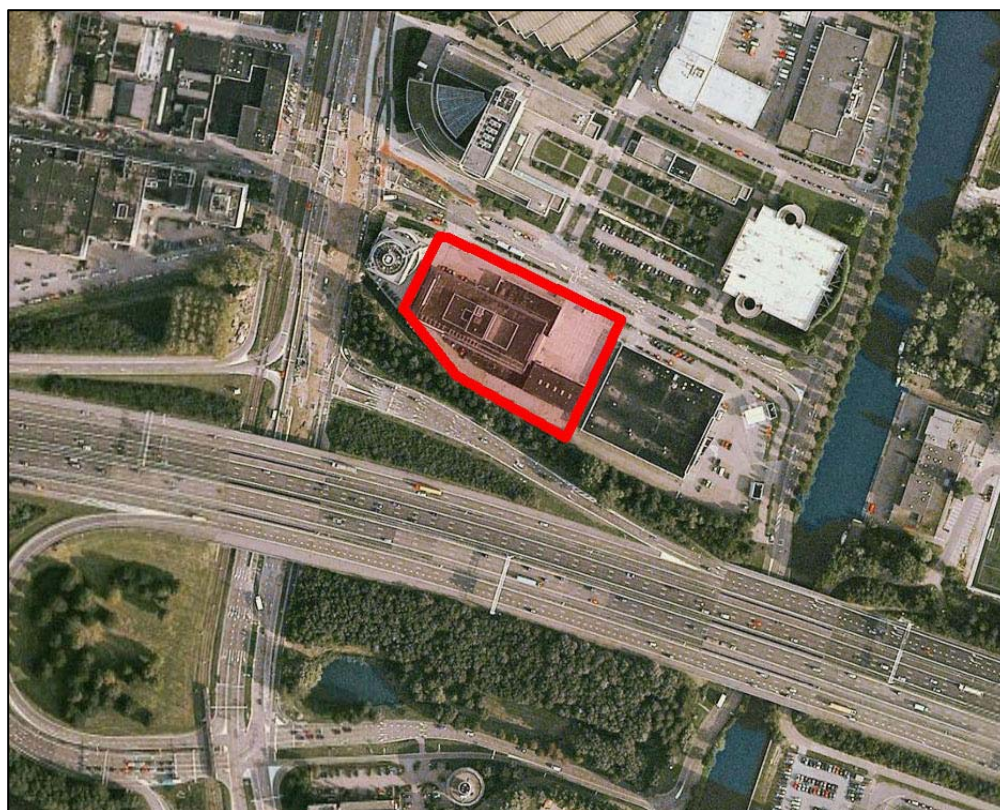
1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Onis Vastgoed BV (contactpersoon de heer Schutteveld) heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van geplande vervangende nieuwbouw in Utrecht.

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de ruimtelijke ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerende natuurgebiedsbescherming.

1.2 Situatie

De locatie bevindt zich langs de A12 in Utrecht (figuur 1). Het plangebied bestaat uit een bedrijfsgebouw met omliggende verharding en groenplantsoen. Langs de zuidzijde van het plangebied ligt een bosstrook en een watergang. De beoogde plannen op de locatie bestaan uit de sloop van de huidige bebouwing en de bouw van een nieuw hotel en gebouw voor zakelijke dienstverlening/kantoor met parkeerhuis en parkeerkelder.

Figuur 1: Kaart met de situering van het plangebied (rood omlijnd). Bron kaartondergrond: Google Earth, 2010.

1.3 Algemene opzet

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op één dagbezoek op 8 juni 2010, 4 nachtelijke bezoeken in de periode juni-september 2010 en bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen).

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep van het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten te garanderen.

2 Gebiedsgericht natuurbeleid

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn opgenomen;
- Nota Ruimte, in omgevingsvisies uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzen(foerageer)gebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Habitat- en Vogelrichtlijngebieden - tezamen Natura 2000-gebieden genoemd - en Beschermde Natuurmonumenten (Ministerie van LNV 2010).

Natura 2000-gebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied dat hiertoe behoort zijn de Oostelijke Vechtplassen, gelegen op een afstand van ruim negen kilometer van het plangebied. Voor dit Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor één plantensoort en voor diverse diersoorten en habitattypen.

Gezien de aard van de voorgenomen ingreep, de tussenliggende barrières en de ligging op ruime afstand zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied niet aan de orde.

Beschermde Natuurmonument

De onderzoekslocatie ligt op ruim zes kilometer van Beschermde natuurmonument 'Raaphof'. Gezien de aard van de voorgenomen ingreep en de ligging van het plangebied op ruime afstand van het genoemde Beschermde Natuurmonument zijn negatieve effecten op de natuurwaarden van dit gebied niet te verwachten.

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) opgesteld en zijn ondermeer weidevogelbeheer- en ganzengebied aangewezen.

Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota Ruimte laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied dat is aangewezen als EHS (www.synbiosys.alterra.nl). Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot de EHS is gelegen op een afstand van ruim 650 meter ten zuidoosten van het plangebied en bestaat uit een ecologische verbindingzone langs het Amsterdam-Rijnkanaal.

Op basis van de ligging, tussenliggende barrières (A12 en bebouwing) en aard van de ingreep kan worden geconcludeerd dat aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS niet aan de orde is.

Natuur buiten de EHS

Het plangebied ligt in de bebouwde kom en heeft zodoende geen betekenis als 'weidevogelgebied' of 'ganzenfoerageergebied'. Dergelijke gebieden liggen ook niet in de directe omgeving.

Op basis van de afstand en aard van de ingreep kan worden geconcludeerd dat ook aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van gebieden met belangrijke natuurwaarden buiten de EHS niet aan de orde is.

3 Flora en fauna van het onderzoeksgebied

3.1 Methode

Op 9 juni 2010 is een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Tijdens dit bezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaardere beschermde soorten (tabel 2 en 3) en bedreigde (Rode Lijst) soorten. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 'geraadpleegde bronnen') en expert judgement, een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. Tijdens dit veldbezoek is vastgesteld dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen niet kon worden uitgesloten. Volgens het vleermuisprotocol (zie kader) dienen in deze situatie minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode mei/half juli gericht op kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen (uitgevoerd op 25 juni en 19 juli 2010) en twee nachtelijke bezoeken in augustus/september gericht op paarverblijfplaatsen/ zomerverblijfplaatsen van vleermuizen (uitgevoerd op 25 augustus en 22 september 2010).

Protocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. Vleermuizen zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is regelmatig complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureaus in 2009 een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen*. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek, ook in de richting van ontheffingsaanvragen. Het protocol wordt ondersteund door Dienst Landelijk Gebied (Ministerie van LNV) en Zoogdiervereeniging VZZ.

*In maart 2010 is het protocol geactualiseerd.

In dit hoofdstuk worden de onderzochte soortgroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht. Een toelichting op de beschermingsstatus is gegeven in bijlage I.

3.2 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit verharding en groenplantsoenen. Op en tussen de verharding zijn vooral onkruiden aangetroffen als Kweek, Gewone duivenkervel, Gewone paardenbloem, Bijvoet, Veldereprijs, Kleverig kruiskruid, Bezemkruiskruid, Heermoes, Canadese fijnstraal, Gewoon langbaardgras, Melganzervoet, IJle dravik, Gewone reigersbek en Zandhoornbloem. Langs en in de groenplantsoenen groeien vooral soorten van bosranden als Zevenblad, Robertskruid, Klimop, Grote brandnetel en Kleefkruid.

Volgens gegevens van het Natuurloket is het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen (X135/Y452) op flora goed onderzocht (Natuurloket, 8 juni 2010). Er zijn één laag beschermde soort, twee zwaardere beschermde soorten (tabel 2/3) en één Rode Lijstsoorten bekend uit het kilometerhok. Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied zelf geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Overigens zijn gezien de terreingesteldheid en aangetroffen soortensamenstelling geen beschermde of bedreigde soorten te verwachten.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, etc. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat zich één paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis bevindt in het gebouw. Daarnaast wordt het gebouw ook als zomerverblijfplaats en mogelijk ook als winterverblijfplaats door één of enkele Gewone dwergvleermuizen gebruikt. De locaties zijn op kaart weergegeven in Bijlage II.

Kraamverblijfplaatsen worden op basis van het uitgevoerde onderzoek niet verwacht. Zomerverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis worden overigens niet gezien als vaste verblijfplaatsen en zijn dan ook niet jaarrond beschermd. Dit in tegenstelling tot paarverblijfplaatsen, die zijn namelijk wel jaarrond beschermd.

Als gevolg van de doorvoering van de 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' is het in veel gevallen niet meer noodzakelijk om ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Indien beoordeeld wordt dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats niet in gevaar komt, is het aanvragen van ontheffing niet meer nodig. In deze situatie kan de functionaliteit van de verblijfplaatsen gegarandeerd worden, mits vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd worden. Op korte termijn is het dan noodzakelijk om tijdelijke verblijfplaatsen aan te brengen in de vorm van vleermuiskasten om de periode tussen de sloop en de gereed komen van de nieuwbouw te overbruggen. Op de langere termijn kunnen vervangende verblijfplaatsen in de nieuwe bebouwing de functionaliteit van de verblijfplaatsen waarborgen. De tijdelijke verblijfplaatsen kunnen - indien gewenst - dan weer worden verwijderd. Het is in deze situatie daarom niet noodzakelijk om ontheffing aan te vragen. Volstaan kan worden met het een op deze situatie toegesneden werkprotocol. In het werkprotocol wordt beschreven op welke wijze negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de sloopwerkzaamheden tot een minimum beperkt kunnen worden. De belangrijkste schadebeperkende maatregelen zijn als volgt:

- Bij de planning van de sloopwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de seizoensactiviteit van Gewone dwergvleermuis om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, winterrust) te voorkomen. Daarvoor wordt het gebouw eerst ongeschikt gemaakt voor bewoning door Gewone dwergvleermuis. De beste perioden om deze werkzaamheden uit te voeren lopen van 15 maart tot 30 april en van 15 september tot 15 november, wanneer de buitentemperatuur minimaal 5 graden Celsius bedraagt. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. Dit dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vleermuizen;
- Voorafgaand aan de sloop/ ongeschikt maken van het gebouw worden drie vleermuiskasten opgehangen in de omgeving van het plangebied om de periode tussen de sloop en het gereedkomen van de nieuwbouw te overbruggen;
- Het ongeschikt maken van de bebouwing, dient minimaal één week vóór de sloop plaats te vinden. Hierbij worden de gebouwen gestript (b.v. daklijsten bij de ingang van vleermuisverblijven) en worden in de omgeving van de (potentiële) verblijfplaatsen tochtgaten gemaakt;
- Voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop dient te worden gecontroleerd of er geen exemplaren van de Gewone Dwergvleermuis (of andere soorten) in het pand aanwezig zijn. Worden vleermuizen aangetroffen dan dienen extra tochtgaten gemaakt worden, totdat de dieren uit eigen beweging zijn vertrokken;
- Normaliter wordt het verlies van één paarverblijfplaats drievoudig gecompenseerd, waardoor in deze situatie minimaal drie voorzieningen in de nieuwbouw aangebracht dienen te worden. Afhankelijk van de precieze nieuwbouw op de locatie zijn er verschillende opties om verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis te realiseren. Voorbeelden zijn het in metselen van vleermuisstenen in muren en het toepassen van open stootvoegen/ruimten onder daklijsten in combinatie met specifiek isolatiemateriaal in spouwmuur (bijvoorbeeld spouwplaat Mupan Ultra, merk Isover);
- Bovenstaande maatregelen dienen onder begeleiding van een deskundige op het gebied

van vleermuizen te worden uitgevoerd.

Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen en wisselen, behalve in de winter, regelmatig van verblijfplaats. Gezien dit mobiele karakter van vleermuizen is vleermuizenonderzoek juridisch gezien slechts voor een bepaalde periode rechtsgeldig. Volgens het Ministerie van LNV zijn er geen richtlijnen hoe lang een vleermuizenonderzoek 'houdbaar' is. Over het algemeen wordt een periode van één tot maximaal twee jaar aangehouden. Dit houdt in dat het uitgevoerde onderzoek tot najaar 2012 geldig is. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan het gebouw tot oktober 2012 ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen. Daarna is het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.

Vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren onmisbaar en zodoende beschermd. Binnen het plangebied zijn geen vliegroutes vastgesteld tijdens het uitgevoerde veldonderzoek. Bovendien ontbreken lijnvormige structuren die van belang kunnen zijn als vliegroute voor vleermuizen.

Foerageergebied

Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Het plangebied is van beperkt belang als foeragegebied van Rosse vleermuis, Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis. Het plangebied is echter niet onmisbaar als foeragegebied en zal zowel in de huidige als in de toekomstige situatie geschikt zijn als foeragegebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Het plangebied is gecontroleerd op potentiële verblijfplaatsen van overige juridisch zwaarder beschermde zoogdiersoorten, zoals Waterspitsmuis, Eekhoorn, Steenmarter en Das. Er zijn geen verblijfplaatsen of sporen aangetroffen die kunnen duiden op de aanwezigheid van deze soorten. Gezien bekende verspreidingsgegevens en de aanwezige terreinkenmerken worden zwaarder beschermde soorten ook niet in het plangebied verwacht.

Binnen het plangebied is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (FFW tabel 1) zoogdiersoorten te verwachten, namelijk Veldmuis, Mol, Huisspitsmuis en Bosmuis. Voor tabel 1 soorten geldt in deze situatie echter automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor verbodsbepalingen niet worden overtreden.

3.4 Broedvogels

Er is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek in combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In augustus 2009 is een aangepaste lijst van kracht geworden met vogelsoorten waarvan de nesten en hun functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn. Het betreft in functie zijnde nesten van broedvogels als uilen en roofvogels, maar ook de Huismus, Gierzwaluw, Ooievaar en Roek staan op de aangepaste lijst. Tijdens het veldonderzoek is specifiek gelet op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van soorten die genoemd worden in deze nieuwe lijst.

In het plangebied zijn echter geen nesten van jaarrond beschermde broedvogelsoorten aangetroffen en deze worden gezien de terreingesteldheid ook niet verwacht.

Overige soorten

Het plangebied is weinig geschikt voor broedvogels. Mogelijk komen in de groenplantsoenen soorten voor als Groenling, Tjiftjaf, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst en Merel. Verder vormt de bosstrook langs de zuidzijde van het plangebied ook broedgebied voor diverse

broedvogels, waaronder Houtduif, Vink en eerder genoemde soorten.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Wanneer in de periode tussen half juli en half november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn binnen de invloedsfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot half november.

3.5 Amfibieën

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Voortplanting van amfibieën kan daarom worden uitgesloten. Alleen in een watergang ten zuiden van het plangebied is oppervlaktewater aanwezig waar voortplanting van algemene laag beschermde amfibieën (Gewone pad, Bruine kikker, Kleine watersalamander) kan plaatsvinden.

Groenplantsoenen vormen wel geschikt overwinteringsbiotoop voor bijvoorbeeld de laag beschermde Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (FFW tabel 1).

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander geschaad worden bij uitvoering van werkzaamheden. Omdat voor algemene soorten in deze situatie automatisch een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet worden geen verbodsbepalingen overtreden.

3.6 Overige soorten

Uit het veldonderzoek, de terreingesteldheid van de plangebied en bekende verspreidingsgegevens kan geconcludeerd worden er geen vissen, reptielen en beschermde of bedreigde ongewervelden aanwezig of te verwachten zijn in het plangebied.

4 Geraadpleegde bronnen

- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Vastgesteld 26 augustus 2009.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Vastgesteld 26 augustus 2009.
- Lange E., P. Twisk, A. van Winden en A. Diepenbeek (1994). Zoogdieren van West-Europa. Uitgegeven door de KNNV.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2009). Natura 2000-gebieden. (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Provincie Utrecht (www.provincie-utrecht.nl).
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

Alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;

Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels;

Alle van nature in Nederland voorkomende soorten amfibieën en reptielen;

Alle van nature in Nederland voorkomende soorten vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;

Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Wijze van toetsing

Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling aangepast bij ontheffingsaanvragen voor ruimtelijke ingrepen. Sinds 26 augustus van dat jaar werken we daardoor volgens een nieuw stroomschema (zie volgende pagina). Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren en zijn beschermde soorten aanwezig, dan zijn er vaak twee opties:

1) Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld nesten, migratieroutes en foerageergebied. Als u deze veilig stelt door vooraf mitigerende maatregelen te treffen, heeft u mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat uw maatregelen voldoende zijn, kunt u ze vóóraf laten beoordelen door Dienst Regelingen. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.

2) Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen? Dan dient u een reguliere ontheffingsaanvraag in waarbij de onderstaande vragen gesteld worden:

In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?

Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)

Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)

Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Beoordeling Dienst Regelingen

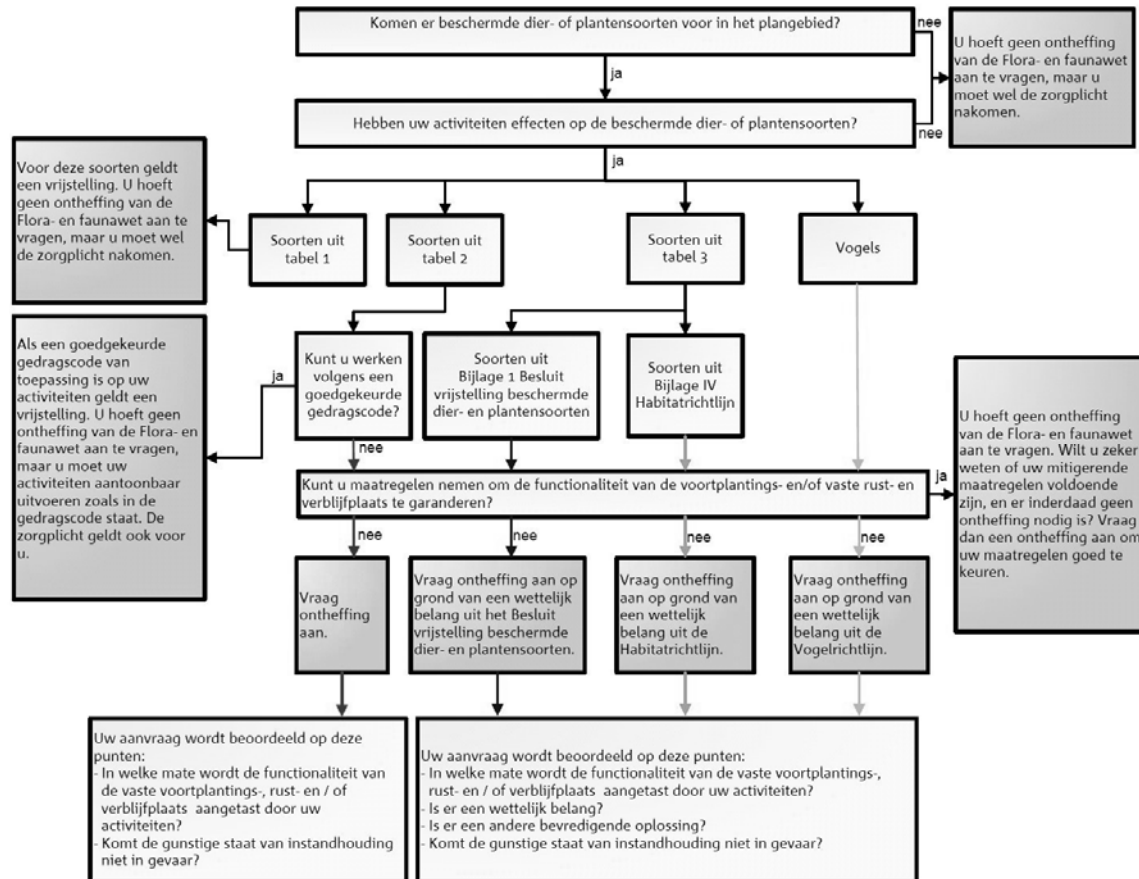
Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

Bescherming van flora en fauna (b)

Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu
wezenlijke gunstige effecten (e)
Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de praktijk zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing voor die soorten dan ook zeer beperkt, met name voor vogels¹.

Toetsingsschema Flora- en faunawet (Bron: Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet).

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de Minister van LNV ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingsdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

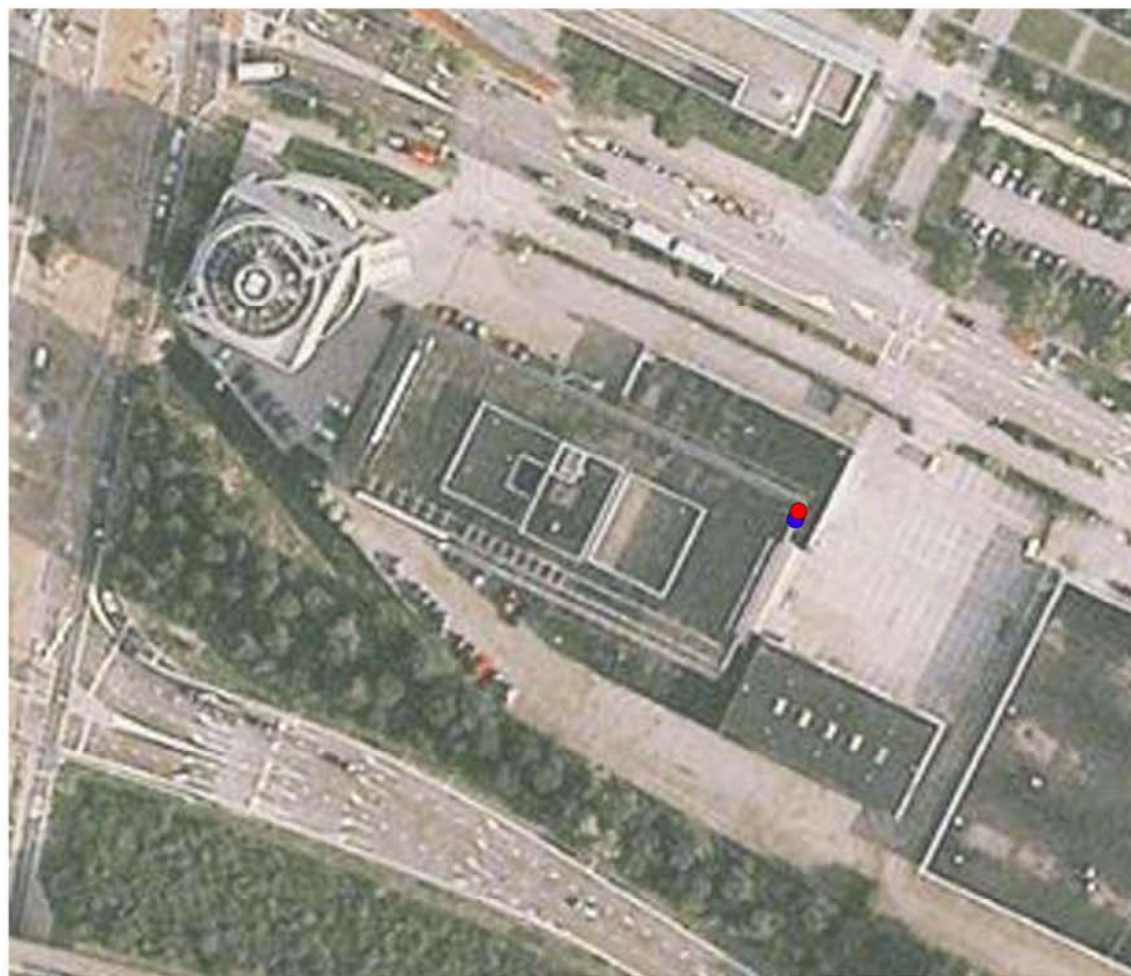
In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.minlnv.nl 'Onderwerpen Natuur'. U kunt daar ook verleende ontheffingen inzien.

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd;

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

BIJLAGE II: INVENTARISATIEKAART VLEERMUIZEN

Vleermuisonderzoek Winthontlaan 4-6 Utrecht

0m 32m 80m

Gewone dwergvleermuis

LEGENDA

- Paarverblijfplaats Gewone dwergvleermuis
- Zomerverblijfplaats Gewone dwergvleermuis

- Begrenzing plangebied
- Ondergrond (Google Earth)